

Water en vuurwerk

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Document version:
Peer reviewed version

Publication date:
2004

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2004). Water en vuurwerk. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

WATER EN VUURWERK

80.000 doden zijn al geteld, maar als gevolg van ziekte, armoede en hongersnood zal het officiële dodental van de tsunami-ramp tot boven de 100.000 oplopen. 5 miljoen mensen zijn huis en haard kwijtgeraakt en ontberen op dit moment de eerste levensbehoeften.

Hulporganisaties en westerse landen hebben 'al' 81 miljoen dollar aan noodhulp toegezegd. \$1000 per dode, is dat niet wat krenterig? Nederland kon niet achterblijven. "Wat nodig is, moet er gewoon komen", zei vice-premier Zalm. Tot dusver heeft Nederland maar liefst twee miljoen euro beschikbaar gesteld. De VN schatten dat 14 miljard dollar nodig is.

De materiele schade is te herstellen. Mensenlevens zijn voor eens en altijd verloren gegaan. Het ergste is dat velen onnodig gestorven zijn. 15 minuten na de schok stuurde het aardbevingscentrum op Hawaï wereldwijd een waarschuwing uit. De tijd was te kort om mensen op Sumatra te redden, maar op Sri Lanka had men nog 2 uur de tijd om te vluchten, in India 3 tot 4 uur. 500 meter landinwaarts lopen was voldoende om in veiligheid te komen. De mensen wisten niet wat hen te wachten stond. Velen liepen juist naar het strand om de spectaculaire golven te zien.

Nog nooit stierven zoveel mensen zo onnodig. De rijke landen rond de Stille Oceaan, Japan en de VS, beschikken al lang over een waarschuwingssysteem. De arme landen rond de Indische Oceaan praten er al lang over, laatst nog op een conferentie in juni dit jaar. Wetenschappers wisten dat de ramp kwam, ze wisten alleen niet wanneer. Beleidsmakers vonden de kans te klein en de kosten te hoog, ze hadden andere prioriteiten.

De kosten? Japan heeft ter beveiliging slechts \$70 miljoen uitgegeven. De VS hebben een modernere en goedkopere technologie: voor \$1,2 miljard heeft men de gehele Stille Oceaan beveiligd. Met een vergelijkbare uitgave hadden we 50.000 mensenlevens gespaard. \$24 per leven. Een kleine toeslag op de vliegtickets richting Thailand was voldoende geweest om het geld bij elkaar te brengen.

Als de mens verdronken is, dempt men de put. Overreactie zal het gevolg zijn. We zien het in Nederland. Vier jaar na de vuurwerkcramp in Enschede (22 doden) hebben we de regels voor

de verkoop van vuurwerk aangescherpt. Op de kosten hebben we even niet gelet. Hoewel het probleem zat bij de opslag van professioneel vuurwerk, moest ook de kleine handelaar in consumentenvuurwerk eraan geloven. €20.000 extra kosten om de winkel aan de nieuwe voorwaarden te laten voldoen. De helft van de verkopers had er het geld niet voor over en deed gedwongen de zaak dicht. De andere helft profiteert. Lange rijen voor de deur, minder concurrentie en hogere prijzen. Hoeveel mensenlevens spaart deze kostbare regulering? Vermoedelijk geen enkel.

Het hemd is nader dan de rok. Hoeveel nachten hebt u de afgelopen week slecht geslapen? Diegenen zonder familieleden in het getroffen gebied sliepen vermoedelijk als een roos. In zijn *Theory of Moral Sentiments* stelt Adam Smith de vraag wat erger is: 1 miljoen Chinezen dood als gevolg van een aardbeving, of zelf een pink kwijt raken? De meesten van ons liggen nachten wakker bij het vooruitzicht van de tweede 'ramp'. Het laat zich raden wat we het ergst vinden.

De wereld is nu kleiner dan ten tijde van Adam Smith. We zien de ellende van anderen. We leven met ze mee, vooral ook omdat we weten dat we ook zelf als toerist op Phuket hadden kunnen zijn. Een pink kwijt raken is dan nog steeds een stap te ver, maar een beetje geld, dat kan er ondertussen wel vanaf.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg.)